

Kongen og Afsendinge fra de forskjellige Landsdele. Dersom det var den eneste lovlige Maade, hvorpaa en saadan Forsatning kunde komme istand, saa vare de to Udveite, som Udvalgets Fleertal har fremstillet, overladende til Regjeringen at benytte dem ved Siden af den tredie Udvei, som den ærede Rigsdagsmand for sit Vedkommende har tiltraadt, aldeles forfæstelige og fordømmelige; thi saa gif de ind paa at tillade Noget, der var ulovligt. Men jeg paastaar, at, naar den lovgivende Magt giver Kongen fuld Myndighed til at give en Forsatning og forbeholder sig derved enten bestemt forud, som der staaer i det første Alternativ, at afgjøre, hvilke Bestemmelser der skal findes deri, eller, som det andet Alternativ gaaer ud paa, at give sit endelige Samtykke — naar dette, siger jeg, følges, naar den ene eller anden af disse Veie gaaes, efterat Rigsdagen paa grundlovmæssig Maade har vedtaget at tilbyde Regjeringen at gaae en af disse Veie — saa er den Forandring, der derved fremkommer, uden mindste Modsigelse aldeles lovlig, ligesaa lovlig som den tredie Udvei, den ærede Rigsdagsmand har foreslaaet. Med Hensyn til Fortolkningen af Kundgjørelsen af 28de Januar troer jeg virkelig, at vi ere komne saa langt ud over den, at det vilde vare besynderligt nu at komme til at tale om Fortolkningen deraf med Hensyn til, hvad den maatte sige eller ikke sige angaaende Fællesforsatningen. Det troer jeg ogsaa er overskødt.

Premierministeren: Jeg skal vel ikke indlade mig paa en Mængde Vittringer, som ere faldne, siden jeg sidst talte, og hvortil jeg kunde have Udstilligt at bemærke; thi jeg har troet i det Hele paa Sagens nærværende Trin at burde tilbageholde mine Vittringer og forbeholde mig dem, naar man kommer til at gaae ind paa Boteringen angaaende det af Regjeringen forelagte Udkast. Men jeg kan dog ikke tilbageholde en Bemærkning i Anledning af den sidste ærede Talers Foredrag, naar han tillagde mig den Mening, at en octroyeret Forsatning kunde en Regjering fortolke efter Behag. Det er en Mening, jeg aldrig har hørt og aldrig kunde have. Jeg paaberaaber mig blot, at der i det franske Chartre, som Ludvig den 18de havde givet, var en Paragraph, som

indeholdt, at Kongen havde Lov til, naar det fandtes nødvendigt, at gjøre Alt, hvad der maatte behøves til Ståtens Sikkerhed og Frelse, og jeg tilføiede, at Fortolkningen af denne Artikel, hvorom der var meget deelte Meninger, saa meget mere maatte skee til Fordeel for Kongen, som det var en octroyeret Forsatning; og dette var efter den almindelige Regel, at en Gave skal i Tvivlsstilfælde fortolkes til Giverens Fordeel. Men deraf følger ingenlunde, at en Gavecontract kan fortolkes aldeles vilkaarligt. Der er af en æret Forslagsstiller i nærværende Sag, der hører til dem, der udgjøre en særlig Fraction af Udvalget, sagt, at Grundloven af 1849 var en kongelig Naadegave; men desuagtet er det just hans Mening, at man paa det Allerstærkeste skal holde over de Rettigheder, som derved ere tilfagte, og jeg kunde heller aldrig forsælde til den Mening, at en Giver kunde vilkaarligt løse sig fra sine Forpligtelser; men jeg har kun i Forbigaaende med Hensyn til et Punkt, som jeg ikke troede skulde blive saa ofte berørt, bemærket, at Carl den Tiende kunde have saa meget mere Anledning til at fortolke den omstvikede Paragraph i Chartret til sin Fordeel, som det var en octroyeret Grundlov, og altsaa Reglen, at Gaven i Tvivlsstilfælde fortolkes til Giverens Fordeel, der maatte finde Anvendelse. Det var paa ingen Maade min Hensigt at gaae ind paa Dvæstionen derom, — Noget, som slet ikke vedkommer os — men det var blot for at bortsjerne den Parallel, man vilde trække mellem en vilkaarlig Ophævelse af Valgloven under vor nærværende Forsatning ved en provisorisk Lov og den forandrede Valglov, som Carl den Tiende gav ved sin Ordonnans, at jeg gjorde hin Bemærkning.

Maggaard: Ja, jeg skal fatte mig aldeles kort. Jeg skal kun udtale, at det har været mig en Tilfredsstillelse at høre Udtalelserne fra Rigsdagsmændene for Maribo Amts 4de (Monrad) og for Svendborg Amts 6te Valgfreds (J. A. Hansen). Det har været mig en Tilfredsstillelse at høre to saa skarpsindige Mænd og saa ærlige og ubetingede Venner af den danske Valglov og af den danske Grundlov være af en Mening, som er forskjellig fra min,